

NAČRT OCENJEVANJA ZNANJA - SLOVENŠČINA

Programi: Kemijski tehnik, Strojni tehnik, Tehnik varovanja

Šolsko leto: 2025/26

1. NAČINI OCENJEVANJA MED ŠOLSKIM LETOM in ČASOVNI OKVIR

ČASOVNI OKVIR:

Dijaki so z načini in kriteriji ocenjevanja seznanjeni v uvodni uri predmeta.

Datumi pisnih ocenjevanj so določeni v prvih 14 dneh ocenjevalne konference za celo ocenjevalno obdobje in so objavljeni na <https://www.strojna.sclj.si/terminski-plan-ocenjevanja-znanja>. V primeru spremembe urnika ali drugih nepredvidenih okoliščin se lahko določeni datumi spremenijo.

Dijak v vsakem ocenjevalnem obdobju pridobi po eno oceno iz jezika, literature in spisa.

Ocene, ki jih dijak pridobi, so pisne in ustne. Dijak v šolskem letu pridobi eno ali dve ustni oceni. Vse pridobljene ocene v posameznem vsebinskem sklopu so enakovredne.

V vsakem ocenjevalnem obdobju dijaki pišejo šolsko nalogo (razčlemba neumetnostnega besedila ali pisanje besedila na literarno temo – vodena interpretacija ali tvorba besedilnih vrst ...) in kontrolno nalogo (preverjanje znanja iz književnosti in/ali jezika).

Datume pisnega ocenjevanja znanja določimo v skladu z ravnateljevimi navodili.

Ustno ocenjevanje ni vnaprej napovedano, razen za dijake s statusi športnika ali kulturnika. Prav tako imajo dijaki s posebnimi potrebami poseben, individualni načrt ocenjevanja glede na specifične težave in pomanjkljivosti, zaznane pri individualnem dijaku.

Če imajo dijaki po učnem načrtu v posameznem letniku določeno praktično usposabljanje pri delodajalcu (PUD) in so zaradi tega več tednov odsotni od pouka, učitelj v dogovoru z dijaki na začetku šolskega leta prilagodi načrt ocenjevanja znanja. Pri tem upošteva datum opravljanja PUD (šolski koledar) in specifiko razreda (npr. število dijakov v razredu).

Učbeniki, ki so predpisani z učnim načrtom, so obvezni, prav tako tudi samostojni delovni zvezki. Dijaki brez učbenikov in samostojnih delovnih zvezkov ne morejo slediti pouku.

Pisno ocenjevanje znanja

V vsakem ocenjevalnem obdobju dijak piše šolsko nalogo. Učitelj pripravi kriterij vrednotenja in ocenjevanja glede na tip in zahtevnost naloge (prosti spis, problemsko zastavljena naloga, vodena interpretacija, samostojna interpretacija, tvorba besedilnih vrst ...).

Dijaki pišejo tudi kontrolno nalogo. S kontrolno nalogo ocenjujemo znanje literature in/ali jezika; odvisno od dogovora med učiteljem in dijaki.

Pisne naloge učitelj oceni najkasneje v desetih delovnih dneh od oddaje naloge.

Če pri pisnem ocenjevanju znanja učitelj zaloti dijaka pri uporabi nedovoljenih pripomočkov, pri prepisovanju oziroma drugih kršitvah pravil ocenjevanja, ga oceni z negativno oceno.

V 4. letniku dijaki pišejo predmaturitetni preizkus. Datum pisanja določi ravnatelj oz. predsednik ŠMK (predvidoma se izvede v mesecu marcu). Preizkus je za vse dijake obvezen. Dijaki pišejo obe poli preizkusa, razčlemba neumetnostnega besedila in vodeno oz. samostojno interpretacijo. Nalogi sta ocenjeni. Na ta način dijaki pridobijo dve pisni oceni v drugem ocenjevalnem obdobju.

Ustno ocenjevanje znanja

Dijak pri ustnem ocenjevanju znanja odgovori na tri zastavljena vprašanja iz jezika in/ali literature; odvisno od predelane snovi. Pri ustnem ocenjevanju znanja dijak pokaže tudi raven kulture dialoga (vljudnost, strpnost, učinkovitost, ustreznost, razumljivost).

Če dijak štirinajst dni pred ocenjevalno konferenco ne pridobi vseh zahtevanih ocen, učitelj v dogovoru z dijakom napove rok in način za ocenjevanje.

V skladu z učnim načrtom lahko dijak, če tako določi/zahteva učitelj predmeta, pripravi tudi govorni nastop, s katerim se uri v ustreznem ustnem sporazumevanju in razvija kulturo dialoga. Tema in datum nastopa sta določena vnaprej, prav tako tudi navodila za pripravo in izvedbo. Dijakov govorni nastop je lahko ocenjen s številčno oceno.

Preverjanje domačega branja in drugih nalog

Dijak v šolskem letu prebere od štiri do šest besedil, ki so predpisana za domače branje. Datum preverjanja prebranih besedil določimo vnaprej, prav tako dijake seznanimi z elementi ocenjevanja oziroma preverjanja. Ocenjevanje oziroma preverjanje je lahko pisno ali ustno (ocenjujemo lahko tudi govorni nastop).

Učitelj lahko preverja in ocenjuje tudi domače naloge, delovna poročila (dnevnik PUD), referate, govorne vaje, izdelavo plakatov, sodelovanje pri urah, poročila z ekskurzij. Dijaki so z navodili izdelave, datumom oddaje in načinom preverjanja ter ocenjevanja seznanjeni vnaprej.

2. MERILA OCENJEVANJA MED ŠOLSKIM LETOM

Dijak v vsakem ocenjevalnem obdobju pridobi po eno oceno iz jezika, literature in spisa. V ocenjevalnem obdobju je pozitiven, če ima pozitivna najmanj dva navedena segmenta.

Če so dijaki zaradi opravljanja PUD v ocenjevalnem obdobju pridobili le dve oceni, učitelj zaključi ocenjevalno obdobje na podlagi dveh ocen. Če je ocena iz jezika ali književnosti negativna, jo mora dijak popraviti, da je v ocenjevalnem obdobju ocenjen pozitivno.

Dijak je v ocenjevalnem obdobju ocenjen pozitivno, če je opravil vse obveznosti glede domačega branja in drugih obveznih nalog ter če je pridobil vsaj dve pozitivni oceni.

Dijak je ob koncu šolskega leta ocenjen pozitivno, če sta obe ocenjevalni obdobji pozitivno ocenjeni in če so opravljene vse obveznosti (domače branje, besedilne vrste). Če dijak ne pridobi vseh zahtevanih ocen, jih mora pridobiti do zaključka konferenčnega obdobja. Če ne pridobi vseh zahtevanih ocen, ima pa tudi negativno/e oceno/e, je nezadosten. Učitelj zaključi oceno na podlagi vseh ocen. Upošteva tudi dijakovo prizadevnost pri pouku oz. odnos do dela in kulturo dialoga.

Predpisana domača branja so obvezna. Če jih dijak do konca šolskega leta ne opravi, je neocenjen, tudi če so vse ostale ocene pozitivne. V primeru, da je dijak ob koncu ocenjevalnega obdobja ocenjen negativno, nima pa tudi opravljenih predpisanih domačih branj, je končna ocena negativna.

V četrtem letniku ocenjevanje znanja vključuje literarna besedila z literarno teorijo, ki so izbrana za ustni del poklicne mature.

Pisno ocenjevanje znanja

Vse pisne naloge so točkovane. Ocenjevalna lestvica je dijakom znana vnaprej.

0 % - 49 %	nezadostno (1)
50 % - 62 %	zadostno (2)
63 % - 75 %	dobro (3)
76 % - 89 %	prav dobro (4)
90 % - 100 %	odlično (5)

OPISNA MERILA ZA PISANJE SPISA

	odlično	prav dobro	dobro	zadostno	nezadostno
Vsebina	Obravnavanje izhodiščne teme je zanimivo, prepričljivo, včasih izvirno. Dijak pristopa k njej z več različnih gledišč. Na koncu izpelje ustrezne zaključke.	Dijak snov pozna in razume. K temi pristopa problemsko. Zmožen je zavzeti osebno stališče do obravnavane problematike.	Vsebina je povezana z naslovno temo. Dijak snov pozna in razume, a so možne vrzeli v poznavanju teme. Temo obravnava neproblemsko, prevladuje reprodukcija gradiva. Vrednotenje je le doživljajsko. Poskusi analize in primerjave so šibki.	Poznavanje snovi je skromno. Gre le za obnavljanje vsebine knjiž. besedila. Dijakovo faktografsko znanje je zadovoljivo, a je tudi precej nebistvenih podatkov.	Med vsebino besedila in izhodiščno temo besedila ni smiselne povezanosti. Besedilo obravnava naslovno temo zelo poenostavljeno, poznavanje snovi je skromno in površno. Veliko je nebistvenih podatkov.
Jezik, zgradba, slog	Zgradba besedila je ustrezna, včasih tudi izvirna. Povedi so večstavčne. Besedišče je bogato. Jezikovnih napak skoraj ni.	Besedilo je ustrezno členjeno. Dijak obvlada tudi zapletene povedi. Izražanje je tekoče, jasno, jedrnato, logično. Besedilo vsebuje nekaj jezikovnih napak.	Odstavki so smiselni. Izražanje je logično. V besedilu so slovnične in pravopisne napake.	Zunanja zgradba ne ustreza notranji. Pogoste so nepotrebne ponovitve. Besedišče je suhoparno. Veliko je jezikovnih napak.	Veliko je različnih in ponavljajočih se enakih pravopisnih in slovničnih napak. Povedi so preproste, enostavčne. Besedilo ni notranje in zunanje ustrezno členjeno.

Holistično vrednotenje spisa:

Ocena	Merila
Odlično	Tema je obravnavana prepričljivo in zanimivo. Dijak pri pisanju analizira, povezuje, povzema in vrednoti. Izpelje ustrezne sklepe. Obvlada pravopisna in slovnična pravila. Besedilo je ustrezno členjeno.
Prav dobro	Dijak temo dobro pozna in razume. Zavzame osebno stališče do obravnavane problematike. Besedilo je koherentno, ustrezno členjeno. Izražanje je jasno in jedrnato, Jezikovnih, pravopisnih in slogovnih napak ni veliko.
Dobro	Vsebina besedila je povezana z naslovno temo. Pisec snov pozna in jo razume, vendar so opazne pomanjkljivosti. Obravnavanje teme je večinoma neproblemsko, prevladuje reprodukcija gradiva. Izražanje je logično. V besedilu so posamezne slovnične in pravopisne napake, vendar se ne ponavljajo.
Zadostno	V besedilu prevladuje obnavljanje vsebine književnega besedila in/ali učiteljeve razlage. Poznavanje snovi je šibko. Besedilo je na ravni doživljajskega opisa. Besedilo ni ustrezno členjeno. Besedišče je skromno, veliko je jezikovnih napak..
Nezadostno	Med vsebino besedila in izhodiščno temo ni smiselne povezanosti. Tema je obravnavana zelo poenostavljeno, poznavanje snovi je šibko in površno. Veliko je napačnih podatkov. Pravopisne in slovnične napake so pogoste in se ponavljajo. Besedilo ni ustrezno členjeno.

Ustno ocenjevanje znanja

OPIŠNA MERILA ZA USTNO SPRAŠEVANJE

Ocena	Merila
Odlično	Odgovarja jasno, zanesljivo. Vprašanje je samo izhodišče za samostojno posredovanje snovi oziroma pogovor z učiteljem. Išče izvirne rešitve. Obvlada primerjavo z analizo, sintezo in vrednotenjem. Govori pravilno, v knjižnem pogovornem jeziku. Skladnja je zahtevnejša, pravilno uporablja termine. Jezikovnih napak skoraj ni.
Prav dobro	Odgovarja večinoma samostojno. Podvprašanja izkoristi za dodatno osvetlitev problema. Poskuša se opredeliti. Reprodukcijski snovi je natančna. Je zanesljiv tudi v rabi terminov. Razlaga je večinoma samostojna. Izraža se tekoče, logično, jedrnato. Napravi samo nekaj jezikovnih napak.
Dobro	Dijak reproducira snov, povzema z lastnimi besedami, primeri so iz učbenika ali učiteljeve razlage. Snov pozna in razume, a v znanju so vrzeli. Zna izkoristiti učiteljevo pomoč. Raba strokovnih izrazov je delno ustrezna, izražanje je logično. Jezikovne napake so občasne. Včasih se sam popravi.
Zadostno	Dijak samo skopo reproducira snov, navede nekaj bistvenih podatkov. Podrobnosti ni. Snov razume samo delno. Zna samo toliko, da nekoliko izkoristi učiteljevo

	pomoč. Odgovori so polni jezikovnih napak. Ob pomoči uspe odgovoriti, vendar poenostavljeno, površno.
Nezadostno	Dijak na vprašanja ne odgovarja. Kljub opozorilom odgovarja mimo vsebine vprašanja in mimo pričakovanih odgovorov. Odgovarja deloma ustrezno, vendar nepovezano, s številnimi jezikovnimi napakami, navede nekaj pravih podatkov, vendar zgreši bistvo.

OPISNA MERILA ZA GOVORNI NASTOP

OPISNI KRITERIJI	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	NEZADOSTNO
Upoštevanje značilnosti besedilne vrste	Upošteva vse tipične značilnosti izbrane besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote in ga nadgradi z zahtevnejšimi sestavinami.	Upošteva vse tipične značilnosti besedilne vrste. Besedilo smiselno členi na manjše enote.	Upošteva le temeljne značilnosti besedilne vrste. Besedila večinoma ne členi na smiselne enote.	Upošteva samo nekatere značilnosti izbrane besedilne vrste, v govorni nastop vpleta značilnosti drugih besedilnih vrst.	Ne upošteva značilnosti besedilne vrste. Govorni nastop ne ustreza izbrani temi oz. besedilni vrsti. Ne pripravi in ne izvede govornega nastopa. Bere zapisano besedilo.
Pomenska in naklonska sestava besedila	Temo besedila predstavi jedrnato in natančno ter jo ustrezno logično, jasno in prepričljivo razvije. Učinkovito upošteva vsa merila besedilnosti. Stališča utemeljuje prepričljivo, izvirno.	Temo besedila predstavi jedrnato in ne presplošno ter jo logično in jasno razvije. Upošteva vsa merila besedilnosti. Stališča utemeljuje z argumenti iz različnih virov.	Temo besedila pozna in predstavi z bistvenimi podatki, a je pri tem presplošen ali preveč podroben. Merila besedilnosti so prepoznavna. Stališča navaja, a jih večinoma ne utemeljuje.	Temo besedila predstavi z nekaterimi bistvenimi podatki, merila besedilnosti niso v celoti upoštevana. Stališč večinoma ne navaja.	Dijak je vsebinsko neprepričljiv, ni izviren in niti domiseln. Besedilo vsebuje večje vsebinske napake.

Upoštevanje značilnosti slušnega prenosnika	Govori prosto, razločno, razumljivo, naravno in tekoče. Učinkovito in primerno uporablja slikovno gradivo in vidne spremljevalce govorjenja. Ohranja stik s poslušalci in spremlja njihov odziv. Upošteva časovno omejitev govornega nastopa.	Govori prosto, razločno, razumljivo in tekoče. Učinkovito uporablja slikovne pripomočke in ohranja stik s poslušalci. Upošteva časovno omejitev govornega nastopa.	Govori prosto in večinoma razločno in naravno, a ne popolnoma tekoče. Raba slikovnega gradiva je še sprejemljiva. Deloma upošteva časovno omejitev govornega nastopa.	Pri govorjenju si pomaga z zapisanim besedilom; govori manj razločno ali nenaravno. Pri predstavitvi ne uporablja slikovnega gradiva in večinoma ne upošteva časovne omejitve govornega nastopa.	Govorni nastop je nerazumljiv. Bere zapisano besedilo.
Jezikovna pravilnost in ustreznost	Govori knjižno, uporablja primerno in bogato besedišče, pravilne besedne oblike in primerno zgradbo povedi. Učinkovito upošteva ustrezna sredstva medpovednega navezovanja.	Govori knjižno, uporablja primerno besedišče, pravilne besedne oblike in besedilu primerno zgradbo povedi. Upošteva ustrezna sredstva medpovednega a povezovanja.	Govori knjižno, uporablja primerno, a skromnejše besedišče. Raba besednih oblik in zgradbo povedi sta sprejemljivi, a ne brez pomanjkljivosti.	Govori knjižno, izražanje pa je okorno in skopo zaradi skromnega obsega besedišča in ponavljanja skladenjskih vzorcev. V besedilu so opazne slovnične in pravorečne napake.	Govori neknjižno in nepravilno. Besedišče je skopo
Nejezikovna (nebesedna)	Mimika in kretnje so ustrezne,	Mimika in kretnje so večinoma	Mimika in kretnje so delno	Mimika in kretnje večinoma	Mimika in kretnje večinoma niso

govorna realizacija	deluje urejeno, dinamično, pazi na gibe rok in nog. Kaže zavzetost in navdušenje nad temo in svojimi ugotovitvami.	ustrezne, deluje umirjeno, ne toga, večinoma pazi na gibe rok in nog, kaže dobro pripravljenost na nastop.	ustrezne, a še sprejemljive, gibi rok in nog odražajo zadrego in le delno pripravljenost na nastop.	niso ustrezne, je nemiren ali tog (prestopanje, nemirne roke, roke v žepu, stanje kot kip), pogled upira v tla ali zre v daljavo, kaže le delno pripravljenost na nastop.	ustrezne, kažejo nepripravljenost na nastop.
---------------------	--	--	---	---	--

Popravljanje negativnih ocen

Če ima dijak v ocenjevalnem obdobju dve od treh ocen negativni, je v ocenjevalnem obdobju ocenjen negativno. Dijak ima možnost popravljanja ocene štirinajst dni pred zaključkom istega ocenjevalnega obdobja, v štirinajstih dneh po ocenjevalni konferenci in v štirinajstih dneh pred zaključkom drugega ocenjevalnega obdobja.

Dijak popravlja negativno oceno pisno, in sicer vse segmente (literatura, jezik in sporočanje) skupaj.

Če je negativno ocenjen v drugem ocenjevalnem obdobju, popravlja oceno štirinajst dni pred zaključkom ocenjevalnega obdobja. V primeru, da sta obe ocenjevalni obdobji negativni, najprej popravlja drugo. Če je uspešen, popravlja še prvo ocenjevalno obdobje.

Ob popravljanju ocene dijak učitelju predloži vse dodatno domače ali šolsko delo (domače branje, zahtevane domače naloge, svoje zapiske), če učitelj tako zahteva.

Če so dijaki zaradi opravljanja PUD v ocenjevalnem obdobju pridobili le dve oceni (iz spisa (šolske naloge) in književnosti ali iz spisa in jezika), morajo v primeru, da imajo oceno iz jezika ali književnosti negativno, to oceno popravljati. Če ocene ne popravijo, so v ocenjevalnem obdobju ocenjeni negativno.

3. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

JEZIK

BESEDILO, BESEDILNE VRSTE, BESEDILNE SKUPINE

Dijak:

- razvrsti besedilo glede na vrsto; pri tem uporabi strokovne izraze iz tega kataloga znanja;
- razčleni, tvori obvezne besedilne vrste: vabilo, zahvalo, opravičilo, prijavo, pritožbo, prošnjo, intervju,
- predstavitev (npr. osebe v povezavi s književnostjo); življenjepis, referat, reportažo, komentar;
- na podlagi znanih besedilnih vrst (tudi iz osnovne šole) razčleni tudi besedila, ki vsebujejo značilnosti več besedilnih vrst.

BESEDILOSLOVJE TER SPREJEMANJE, RAZUMEVANJE IN TVORJENJE NEUMETNOSTNIH BESEDIL

Dijak:

- prepozna, poimenuje in določi dejavnike sporazumevanja; pri tem uporabi strokovne izraze iz tega kataloga znanja;
- prepozna in uporabi slogovne postopke (načine razvijanja teme);
- v neumetnostnem besedilu predstavi temo besedila, poišče ključne besede/besedne zveze in povzame bistvene podatke;
- prepozna jezikovne in nejezikovne znake;
- podatke iz sprejetega neumetnostnega besedila s poklicnega področja (ali iz več besedil) razvrsti, primerja, interpretira in kritično ovrednoti; v tiskanih in spletnih jezikovnih priročnikih/virih poišče razlago manj znanih besed (tudi strokovne terminologije);
- prepozna vrsto in strukturo neumetnostnega besedila s poklicnega področja;
- pri tvorjenju neumetnostnih besedil uporabi prvine navezovanja in napovedovanja ter pri tem upošteva namen, naslovnika in okoliščine;
- pri pisnem tvorjenju neumetnostnega besedila upošteva uvod, jedro, zaključek, členitev na odstavke (smiselno glede na besedilno vrsto);
- v digitalnem okolju tvori smiselno, slogovno ustrezno in jezikovno pravilno neumetnostno besedilo s poklicnega področja;
- ovrednoti zanimivost, verodostojnost in aktualnost sprejetega neumetnostnega besedila s poklicnega področja ter utemelji svoje mnenje;
- ovrednoti razumljivost, zgradbeno ustreznost, jezikovno ustreznost in pravilnost tvorjenega besedila s poklicnega področja.

SLOVENSKI JEZIKOVNI PROSTOR

Dijak:

- predstavi prostorsko umeščenost slovenskega jezika, kje vse se govori in kateri jeziki ga obkrožajo;
- predstavi vlogo madžarščine v delu Prekmurja in italijanščine v delu slovenske Istre;
- predstavi vlogo slovenščine po svetu;
- predstavi vlogo drugih jezikov v Republiki Sloveniji, tudi jezikov priseljencev.

SLOVENSKI JEZIK V DRUŽBI

Dijak:

- določi, katero vlogo ima (lahko) slovenščina v Republiki Sloveniji in slovenskem zamejstvu, Evropski uniji;
- utemelji pomen rabe slovenščine v vsakdanjem in poklicnem življenju;
- predstavi vlogo nebesednega jezika ob besednem jeziku pri (svojem) sporazumevanju.

JEZIKOVNE ZVRSTI

Dijak:

- razloži delitev jezikovnih zvrsti in pred tvorbo besedila izbere najustreznejšo zvrst glede na dane okoliščine;
- poimenuje značilnosti slenga in žargona.

ZGODOVINA SLOVENSKEGA JEZIKA

Dijak:

- sintetično predstavi zgodovino slovenskega jezika;
- našteje osnovne jezikovne družine v Evropi in njihove značilne predstavnike;
- pozna bohoričico in gajico ter pomen slovnice, slovarjev in pravopisov.

GLASOSLOVJE

Dijak:

- opiše knjižno izreko besed, tudi v primerjavi z neknjižnim izgovorom;
- opiše knjižno izreko besed, tudi v primerjavi z neknjižnim izgovorom;
- v povedi/zvezi povedi/besedilu najde s strokovnim izrazom poimenovano jezikovno prvino;
- glasove zapiše pravopisno ustrezno.

BESEDOSLOVJE

Dijak:

- izbere besedilu in okoliščinam ustrezne besede;
- razloži pomen besede in besedne zveze iz prebranega/poslušanega besedila in jih uporabi v novih povedih;
- predstavi pomene dane večpomenske besede in jih ponazori v povedih;
- dani besedi najde sopomenko, protipomenko, nadpomenko, podpomenko, besede iz iste besedne družine in iz istega tematskega polja;
- zamenja prevzeto besedo z domačo ustreznico in obratno;
- razloži stalno besedno zvezo, frazem in ju uporabi v besedilu;
- v povedi/zvezi povedi/besedilu najde s strokovnim izrazom poimenovano jezikovno prvino;
- izbere in uporabi ustrezne spletno in knjižne jezikovne priročnike;
- najde informacije v spletnem slovarskem sestavku.

BESEDOTVORJE

Dijak:

- tvorjenko pravilno zapiše (tudi skupaj, narazen in z vezajem) ter naglasi;
- v povedi/zvezi povedi/besedilu najde s strokovnim izrazom poimenovano jezikovno prvino;
- v besedilu nadomesti (opisne) besedne zveze in stavke s tvorjenkami.

OBLIKOSLOVJE

Dijak:

- besedam iz povedi/besedila določi besedno vrsto;
- besedne vrste uporabi v novih povedih in v novih skladenjskih okoliščinah;
- tvori oblikoslovno pravilna besedila: pri tvorjenju besedil uporabi veznike, oziralne in vprašalne zaimke, prislove in členke.

SKLADNJA

Dijak:

- poimenuje besedno zvezo;
- opiše stavčnočlensko sestavo stavka – določi stavčne člene in dele stavčnih členov, predstavi njihovo vlogo in vprašalnico;
- strne večstavčno poved v enostavčno oz. razširi enostavčno poved v večstavčno;
- poroča o prvotnem govornem dogodku na razne načine in pretvori premi govor v odvisnega;
- v povedi prepozna različne vrste stavkov;
- določi število stavkov v večstavčni povedi, prepozna nadredni/glavni stavek in odvisni/podredni stavek;
- določi vrsto priredja ali vrsto odvisnika;
- v besedilu in v povedi prepozna stavke po vsebini (skladenjski naklon);
- v besedilu in v povedi prepozna trdilne in nikalne stavke ter nikalnico, jih poimenuje in uporabi v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah, pri čemer jih tudi ustrezno zanika (pisanje zanikanih glagolov, tožilnik > rodilnik, raba zaimkov/prislovov pri zanikanju, večkratno zanikanje);
- v povedi odpravi napake v rabi vejice in svoje popravke utemelji s stavčno sestavo povedi;
- v svojih besedilih prepozna skladenjske napake in neustreznosti, jih odpravi;
- uporabi stavčne člene v novem besedilu in v novih skladenjskih okoliščinah;
- tvori skladenjsko pravilne povedi.

PRAVOPIS

Dijak:

- tvori pravopisno pravilna besedila;
- v povedi/zvezi povedi/besedilu odkrije pravopisne napake, jih odpravi in utemelji z navajanjem pravila;
- navede določeno pravopisno pravilo in ga ponazori s svojim zgledom;
- uporabi pravopisne priročnike v knjižni in spletni obliki.

PRAVOREČJE

Dijak:

- izgovori prevzete besede v skladu s pravili slovenske izreke;
- v povedi/zvezi povedi/besedilu odkrije pravorečne napake, jih odpravi;
- prepozna svojo neknjižno izreko besed in povedi, jo odpravi.

OBLIKOVANJE IN RAZVIJANJE ZAVESTI O SLOVENŠČINI V DIGITALNI DOBI (po I. 2026!)

Dijak:

- celostno bere digitalna besedila (tudi s poklicnega področja),
- nastavi slovenščino kot operacijski jezik v vsaki napravi in v vsakem operacijskem sistemu;
- uporabi slovenski vmesnik na izbrani napravi;
- pri uporabi digitalnih tehnologij prilagodi svoje vedenje govornemu položaju.

JEZIKOVNE TEHNOLOGIJE, ORODJA, VIRI IN PRIROČNIKI (po I. 2026!)

Dijak:

- uporabi črkovalnike, pregledovalnike, prevajalnike, povzemalnike, sintetizatorje in prepoznavalnike govora, jezikovne korpuse, velike jezikovne modele in jezikovne priročnike.

Književnost

KNJIŽEVNOST KOT BESEDNA UMETNOST V PROSTORU IN ČASU

Dijak:

- pozna družbeno-kulturne in duhovnozgodovinske značilnosti literarnozgodovinskega obdobja oz. smeri, kar dokaže tako, da v obravnavanem književnem besedilu opredeli prvine literarnozgodovinskega obdobja oz. smeri, v katerem je nastalo;
- navede poglobitve predstavnikov obdobja oz. smeri ter njihova reprezentativna dela.
-
- predstavi in analizira vsebinske ter prevladujoče oblikovne in slogovne lastnosti besedil;
- ustrezno uporabi strokovne izraze, tako da jih poveže s književnim besedilom;

KRITIČNO BRANJE

Dijak:

- aktualizira predpisano književno besedilo tako, da ga poveže z osebnim in poklicnim življenjem;
- se kritično opredeli do prebranega in svoje mnenje utemelji.

4. NAČINI IN MERILA OCENJEVANJA ZNANJA PRI POPRAVNIH IN DOPOLNILNIH IZPITIH

Kriteriji ocenjevanja znanja na dopolnilnih in popravnih izpitih so identični kriterijem ocenjevanja ustnega in pisnega ocenjevanja med šolskim letom.

Popravni izpit

Popravni izpit je sestavljen iz ustnega in pisnega dela. Pisni del predstavlja 50 % skupne ocene, ustni del 50 % skupne ocene.

Pisni del traja 90 minut, ustni del pa največ 20 minut.

Pisni del izpita zajema razčlenbo neumetnostnega besedila in tvorbe besedilne vrste in/ali pisanje besedila na literarno temo, vodeno oziroma samostojno interpretacijo in/ali pregled literarne ali/in jezikovne snovi.

Ustni del izpita je sestavljen iz treh vprašanj. Dijak ima pravico do zamenjave izpitnega listka pri ustnem delu izpita le enkrat. Ustni del izpita zajema jezik in/ali literaturo ali/in sporočanje.

Dopolnilni izpit

Če dijak ni izpolnil vseh obveznosti glede domačega branja, opravlja dopolnilni izpit. Na izpitu predloži učitelju zahtevano gradivo in ga zagovarja.

Če dijak ni pridobil vseh ocen v določenem ocenjevalnem obdobju, opravlja dopolnilni izpit. Način opravljanja izpita določi učitelj v skladu s Pravilnikom o ocenjevanju znanja v srednjih šolah.

Predmetni izpit

Če dijak želi izboljšati oceno, opravlja predmetni izpit. Sestavljen je iz pisnega in ustnega dela. Pisni del predstavlja 50 % skupne ocene, ustni del 50 % skupne ocene.

Pisni del traja 90 minut, ustni del pa največ 20 minut.

Pisni del izpita zajema razčlenbo neumetnostnega besedila in tvorbe besedilne vrste in/ali pisanje besedila na literarno temo, vodeno oziroma samostojno interpretacijo in/ali pregled literarne ali/in jezikovne snovi.

Ustni del izpita je sestavljen iz treh vprašanj. Dijak ima pravico do zamenjave izpitnega listka pri ustnem delu izpita le enkrat. Ustni del izpita zajema jezik in/ali literaturo ali/in sporočanje.

Za aktiv slavistk: Karin Klun